

Kokybiškai savanorius koordinuojančioji organizacija: ekspertinis lygmuo (KSKO)

Įvadas

Šis standartas skirtas organizacijoms, kurios savanorystę laiko vienu iš pagrindinių savo tikslų ir veikia kaip tarpininkės tarp priimančių organizacijų ir savanorių bei stiprina savanorystės sistemą – padeda priimančiosioms organizacijoms įgyvendinti ir tobulinti savanorystę, konsultuoja dėl saugumo, atrankos ir mokymų, padeda apibrėžti vaidmenis ir rinkti duomenis, viešina savanorystės galimybes ir rezultatus, kuria patirties dalijimosi erdves, taip sistemingai stiprindamos viso savanorystės lauko kokybę regioniniu ar nacionaliniu lygiu.

Pagrindinės sąvokos

- **Grižtamasis ryšys** – tai yra atsakas į asmens veiksmus, kurio tikslas padėti suprasti, kas sekasi gerai, ką reikėtų keisti ir kaip toliau tobulėti.
- **Į(si)vertinimas** – tai sąmoningas savanorio ir/ar organizacijos patirties, sukurtos vertės ir augimo vertinimo procesas.
- **Koordinančioji organizacija (KO)** - Lietuvos Respublikoje veikianti nevyriausybinė organizacija, koordinuojanti ir užtikrinanti savanorių dalyvavimą priimančiųjų organizacijų organizuojamose savanoriškose veiklose.
- **Kuratorius** – tai asmuo, kuris globoja, lydi ir kryptingai vysto savanorių, veiklų ar procesų raidą. Jis ne tik organizuoja ar prižiūri, bet ir reflektuoja, teikia grįžtamąjį ryšį, padeda savanoriams atrasti prasmę, kryptį bei augimo galimybes.
- **Mentorius** – tai asmuo, kuris padeda savanoriui augti, tobulėti ir priimti savarankiškus sprendimus savanoriškoje veikloje, dalindamasis savo patirtimi ir įžvalgomis.

- **Priimančioji organizacija (PO)** - Lietuvos Respublikoje veikiantis pelno nesiekiantis juridinis asmuo arba tarptautinės organizacijos filialas, atstovybė, organizuojantis savanorišką veiklą savanoriams, užtikrinantis jų asmeninį, profesinį tobulėjimą, juos konsultuojantis ir teikiantis jiems pagalbą.
- **Refleksija** – sąmoningas asmens patirties, veiksmų ir jų rezultatų apmąstymo procesas, skirtas patirties įprasminimui, mokymuisi, sprendimų tobulinimui ir veiklos kokybės gerinimui.
- **Savanoris** - tai asmuo, kuris savo noru, nesiekdamas materialinės naudos, įsitraukia į veiklą, skirtą visuomenės gerovei, ir prisiima atsakomybę už vykdomas užduotis.
- **Savanorių koordinatorius** - tai asmuo, kuris planuoja, organizuoja ir prižiūri savanorišką veiklą, užtikrina jos aiškumą ir kokybę, palaiko savanorius viso proceso metu ir skatina jų asmeninį bei socialinį augimą.
- **Savanorių palydėjimas** – tai nuoseklus, individualus ir pasitikėjimo santykiu grįstas procesas, kuriuo siekiama užtikrinti savanorio emocinį saugumą, padėti jam atrasti ir priimti savo vaidmenį, integruotis į organizaciją ir įprasminti patirtį bei įgytas kompetencijas.

1. Valdymas ir organizacijos išipareigojimas

1.1. Duomenų apsauga ir konfidencialumas

- Konsultuoja PO/savo padalinius ir padeda užtikrinti savanorių duomenų apsaugą ir konfidencialumą.
- Užtikrina atitiktį asmens duomenų apsaugos srityje bei tvarko savanorių ir klientų (paslaugų gavėjų) duomenis vadovaujantis Bendroju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR).

1.2. Skaidrumas ir atskaitomybė

- Užtikrina, kad visa informacija apie savanorišką veiklą, savanorystės galimybes, savanorių teises ir pareigas būtų aiški, prieinama ir skaidri tiek savanoriams, tiek PO.
- Viešina visuomenei informaciją apie savo veiklos tikslus, rezultatus ir poveikį, gautas ir panaudotas lėšas.

- Savanorystės temos atstovavimas įvairiose institucijose ir darbo grupėse bei viešojoje erdvėje.
- Padeda rinkti duomenis apie savanorišką veiklą priimančiose organizacijose. Skelbia priimančių organizacijų pasiekimus savanorystės tema.
- Vykdo savanorių, PO/padalinių apklausas, analizuoja duomenis, pristato juos.

1.3. Savanorių teisės ir pareigos

Yra įsivardinę, aprašę ir geba savanoriams ir/ar darbuotojams komunikuoti apie savanorių teises ir pareigas.

1.4. Savanorystės sutartis ar susitarimas, savanoriškos veiklos registravimas

Savanoriška veikla įgyvendinama žodiniu susitarimu arba rašytine sutartimi.

1.5. Saugumas savanoriškoje veikloje

- Koordinuojančioji organizacija teikia pagalbą priimančiosioms organizacijoms/savo padaliniams savanoriškos veiklos saugumo klausimais.
- Koordinuojančioji organizacija reaguoja į savanorių arba PO/padalinių skundus dėl saugumo pažeidimų ir inicijuoja situacijos vertinimą bei numato sprendimus ir/ar prevenciją.
- Konsultuoja, organizuoja mokymus savanoriškos veiklos saugumo užtikrinimo temomis.

1.6. Virtualios ir nuotolinės savanorystės įgyvendinimas

- Koordinuojančioji organizacija užtikrina partnerių organizacijų ir savanorių parengimą įgyvendinti virtualią savanorystę.
- Organizacija žino ir taiko teisės aktuose numatytus kibernetinio saugumo principus, atnaujina kompetencijas saugios virtualios savanorystės organizavimo temoje.
- Organizacija konsultuoja virtualios savanorystės organizavimo klausimais priimančiąsias organizacijas/padalinius.

2. Įgyvendinimas

2.1. Savanoriškų veiklų parengimas

Koordinančioji organizacija padeda priimančiosioms arba savo padaliniais:

- pasirengti savanorių atrankai, grindžiamą savanorių vaidmenimis
- apibrėžti ir atnaujinti savanorių vaidmenis
- užtikrinti, kad savanorystė neprieštarautų darbo santykių teisiniam reguliavimui

2.2. Savanorių kvietimas

- Organizacija turi savanoriškos veiklos komunikacijos planą, ir už jo įgyvendinimą atsakingą žmogų.
- Organizacija formuoja savanorystės vertybes ir kultūrą bendruomenėje.
- Užtikrina informacijos prieinamumą visiems: atrankos formos, interviu metodai ir komunikacija pritaikyti skirtingų gebėjimų žmonėms.
- Teikia informaciją apie savanorystės programas ir galimybes dalyvauti organizacijoms ir savanoriams, nukreipia į pirminius informacijos šaltinius.

2.3. Savanorių atrankos ir patikros procedūros

- Konsultuoja ir lydi priimančias organizacijas organizuojant savanorių atrankos procesą: savanorių veiklos aprašus, atrankos kriterijus, savanorystės apimtį, tikslus, lūkesčius ir savanorių profilio poreikius.
- Pagal susitarimus su PO arba padaliniais, atlieka dalinę ar visą savanorių atranką.
- Derina ir atnaujina atrankos procesą su PO arba padaliniais.
- Pagal susitarimus su PO arba padaliniais KO vykdo savanorių patikrą, taiko aiškias ir pagrįstas patikros procedūras, kurios atitinka konkrečių savanorių vaidmenų pobūdį, atsakomybes ir rizikos lygį.

3. Savanorių mokymas ir palydėjimas

3.1. Savanorių priėmimas ir įvedimas

- Supažindina savanorius su koordinuojančiosios organizacijos veikla, tikslais, vertybėmis, struktūra ir vidaus tvarka savanorių grupei ar individualiai.
- Savanoriai supažindinami su koordinatoriumi.
- Palydi savanorių priėmimą: bendradarbiaujant su PO arba padaliniais nukreipia savanorių arba paruošia savanorystei, pagal susitarimą su PO arba padaliniais.
- Savanoriams pristatomos komunikacijos, saugumo ir grįžtamojo ryšio tvarka.

3.2. Savanorių mokymai

- Organizacija palaiko savanorių koordinatorių kompetencijų stiprinimą.
- Sudaro sąlygas priimančiosioms organizacijoms arba padaliniams keistis patirtimi.
- Organizacija užtikrina mentorystę, kaip pagalbą savanorių palydėjime.
- Organizacija palaiko savanorių mentorių kompetencijos stiprinimą.
- Jei PO arba padalinys deleguoja KO, tada ilgalaikės savanorystės atveju, su savanoriu(e) keliami mokymosi tikslai pradžioje ir/arba eigoje savanorystės.

3.3. Savanoriškų veiklų planavimas ir peržiūrėjimas

- Koordinančioji organizacija reaguoja į savanorių ir PO arba padalinio poreikius savanoriškų veiklų planavime ir įgyvendinime.
- Vykdo reguliarius susitikimus su PO arba padaliniais įsivertinant savanoriškas veiklas.

3.4. Savanorių asmeninis palydėjimas

- Organizacija buria ir palaiko priimančiųjų organizacijų arba padalinių savanorių bendruomenę.
- Teikia reflektavimo ir įsivertinimo būdus su savanoriais.
- Padeda gerinti lydėjimo procesus priimančiosiose organizacijose arba padaliniuose.
- Padeda priimančiosioms organizacijoms arba padaliniams spręsti iššūkius su savanoriais.
- Kuria erdvę savanorius palydintiems asmenims keistis patirtimi ir reflektuoti.

3.5. Savanorių motyvacija ir skatinimas

Koordinuojančioji organizacija konsultuoja ir/ar padeda priimančiosioms organizacijoms arba padaliniams savanorių motyvavimo klausimais.

3.6. Savanorystės įsivertinimas

KO dalyvauja PO arba padalinių savanoriškos veiklos įsivertinime bendru sutarimu.

3.7. Savanorystės koordinavimo procesų įsivertinimas ir koregavimas

- Organizacija turi savanorystės koordinavimo įsivertinimo aprašą.
- Savanorystės procesų įsivertinimas apima organizacijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimą, partnerių organizacijų ir savanorių grįžtamąjį ryšį, paslaugos gavėjų grįžtamąjį ryšį, kitus faktinius duomenis apie savanorystės procesus.
- Parengiamas ir įgyvendinamas veiksmų planas savanorystės proceso tobulinimui ar tęstinumui.
- Koordinuojanti organizacija padeda įsivertinti priimančiajai organizacijai arba padaliniams savanorystės procesus. Suteikia grįžtamąjį ryšį tobulinimui ar tęstinumui.

3.8. Savanoriškų veiklų viešinimas

- Organizacija dalinasi ir viešina savanoriškos veiklos rezultatus ir su savanoriška veikla susijusias patirtis.
- Organizacija skelbia savanorių ir priimančiųjų organizacijų arba padalinių grįžtamąjį ryšį savo kanalais.
- Organizacija sudaro sąlygas priimančiosioms organizacijoms arba padaliniams dalintis savanorystės rezultatais ir patirtimis.

3.9. KO konsultuoja PO

- Koordinuojančioji organizacija teikia konsultacijas priimančiosioms organizacijoms arba padaliniams savanorių pritraukimo, koordinavimo, konfliktų sprendimo ir kitais su savanoryste susijusiais klausimais.
- KO teikia grįžtamąjį ryšį PO arba padaliniams.
- KO konsultuoja PO kokybės standarto klausimais.

4. Savanorystės užbaigimas

4.1. Atsisveikinimas ir atsidėkojimas savanoriams

- Koordinančioji organizacija atsisveikina ir padėkoja savanoriams, kai atsisveikinimas nevyksta PO arba padaliniuose. Savanoriams išreiškiama aiški ir nuosekli padėka už jų indėlį.
- Padėkos iniciatyva organizuojama bent 1 kartą per metus savanoriams visos savanorystės metu.

4.2. Pažymėjimų ir sertifikatų išdavimas

- KO padeda PO arba padaliniams pasirengti savanorystės įvertinimui.
- Kai PO arba padaliniai savarankiškai neorganizuoja, KO sudaro sąlygas į(si)vertinti savanoriškos veiklos pasiekimus.
- Kai PO arba padaliniai susitaria, KO išduoda dokumentą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką veiklą ir įgytą kompetenciją.

Kontaktai

Grižtamąjį ryšį šiam standartui teikti galima: www.savanoryste.com
iki 2026 birželio mėn. 1 d.

Šaltinis: Nacionalinio savanorystės standarto projektas, 2026